

Правилник о прегледима лифтова у употреби

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 105/2024 од 26.12.2024. године, а ступио је на снагу 3.1.2025.

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником прописују се захтеви за редовне и ванредне прегледе лифтова у употреби, захтеви за безбедност лифтова током века употребе, као и захтеви које мора да испуни тело за преглед лифта да би било именовано за преглед лифта у употреби.

Примена

Члан 2.

Овај правилник се примењује на лифтове који се трајно употребљавају у зградама и објектима и намењени су за превоз:

- лица,
- лица и терета,
- само терета уколико је носач доступан, односно уколико лице може да уђе у њега без потешкоћа и ако је опремљен командама постављеним унутар носача или надхват лица унутар носача.

Овај правилник се примењује и на безбедносне компоненте лифтова које се употребљавају у лифтовима из става 1. овог члана.

Уређаји и лифтови на које се не примењује правилник

Члан 3.

Овај правилник се не примењује на:

- уређаје за дизање чија брзина није већа од 0,15 m/s;
- уређаје за дизање на градилишту;
- жичаре укључујући и успињаче, за јавни или приватни превоз људи;
- лифтове посебно пројектоване и израђене за војну или полицијску намену;
- уређаје за дизање из којих је могуће обављати рад;
- рударску опрему за дизање намотавањем;
- уређаје за дизање извођача за време извођења сценских представа;
- уређаје за дизање уграђене у превозна средства;
- уређаје за дизање повезане са машинама и намењене искључиво за приступ радном месту, укључујући места одржавања и прегледа на машинама;
- превозна средства са зупчаником и зупчастом летвом;
- покретне ступнице и покретне стазе.

Значење појединих израза

Члан 4.

Поједини изрази који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:

- лифт јесте постројење које опслужује одређене нивое, са носачем који се креће дуж крутих вођица са нагибом под углом већим од 15 степени према хоризонталу или уређај за дизање који се креће дуж утврђеног сталног пута иако се не креће између крутих вођица;
- безбедносна компонента лифта јесте безбедносна компонента која, ако је пројектована и израђена тако да, када је правилно уграђена и одржавана и када се користи у складу са предвиђеном наменом, омогућава да лифт у који је уграђена не угрожава здравље или безбедност лица или, где је то одговарајуће, безбедност имовине.

Безбедносне компоненте лифта су:

- Уређаји за забрављивање врата возног окна.

2. Уређаји за спречавање пада кабине или неконтролисаног кретања.
 3. Уређаји за ограничење прекорачења брзине.
 4. Одбојници:
 - 4.1 Одбојници који акумулирају кинетичку енергију, без пригушења или са повратним пригушењем;
 - 4.2 Одбојници са пригушењем.
 5. Безбедносни уређаји уграђени у цилиндричне хидрауличних кола када се ови уређаји користе као уређаји за спречавање пада;
 6. Електронски безбедносни уређаји у облику безбедносних прекидача који садрже електронске компоненте.
 - 3) носач јесте део лифта који служи за подизање или спуштање лица или терета;
 - 4) инсталатер лифта јесте предузетник или правно лице које је преузело одговорност за пројектовање, израду, уградњу и стављање лифта на тржиште, стављањем знака усаглашености на лифт и сачињавањем декларације о усаглашености лифта;
 - 5) власник лифта јесте власник зграде, објекта или посебног дела објекта у који је лифт уграђен;
 - 6) именовано тело за преглед лифта је привредно друштво, установа или друго правно лице и које је именовано за обављање послова редовног и/или ванредног прегледа лифта у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона (у даљем тексту: Именовано тело);
 - 7) постојећи лифт, јесте лифт који је уграђен у зграду или објекат, односно који је стављен у употребу пре 1. јануара 2014. године.
- Други изрази који се употребљавају у овом правилнику, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којима се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и стандардизација.

Значајне измене на лифту

Члан 5.

Под значајним изменама се сматра свака реконструкција лифта која подразумева истовремену замену:

- управљачке и погонске групе (мотор и редуктор) или
- управљачке групе и рама кабине са заменом хватачког уређаја и/или граничника брзине или
- погонске групе и рама кабине са заменом хватачког уређаја и/или граничника брзине.

Лифтови који се уграђују у постојећа возна окна ради замене лифта, који је до тада био у употреби, укључујући и уградњу лифта у возно окно у којем се користе старе вођице с учвршћењима (конзолама) или се користе само учвршћења вођица (конзоле), сматрају се новим лифтовима.

Нова опрема која се уграђује у постојећи лифт мора испуњавати захтеве посебног прописа којим се уређује безбедност лифтова.

Када се лифт у употреби подвргава значајним изменама које мењају његове карактеристике, такав лифт се сматра новим лифтом и мора да испуни битне захтеве за здравље и безбедност у складу са прописом којим се уређује безбедност лифтова.

II. ПОБОЉШАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ ПОСТОЈЕЋИХ ЛИФТОВА

Минимални захтеви за безбедност постојећих лифтова

Члан 6.

Власници постојећих лифтова, дужни су да осигурају побољшање безбедности таквих лифтова.

Минимални захтеви за безбедност постојећих лифтова су испуњени:

- 1) уколико лифтови испуњавају захтеве прописа у складу са којима су стављени на тржиште/у употребу и
- 2) уколико лифтови испуњавају захтеве свих прописа који су се односили на постојеће лифтове након њиховог стављања на тржиште, односно у употребу и
- 3) уколико се на лифту уклоне, или знатно ограниче опасности које су наведене у Прилогу 1 – Контролна листа безбедносних захтева, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, провером испуњености заштитних мера наведених у Прилогу 1 овог правилника. Уместо тих мера могуће је применити и друге заштитне мере које морају бити одобрене од стране Именованог тела.

Одредбе става 2. тач. 2) и 3) овог члана се не односе на лифтове у објектима који су уписани у Централни регистар културних добара Републичког завода за заштиту споменика културе (у даљем тексту: Централни регистар) или се налазе унутар културно-историјске целине која је уписана у Централни регистар. Безбедност таквих лифтова би требало повећати до највећег могућег нивоа уз испуњавање захтева посебног прописа којим се уређују културна добра.

Именовано тело утврђује ниво повећања безбедности таквих лифтова на основу одговарајуће процене ризика.

У оквиру првог наредног редовног прегледа лифта, од дана ступања на снагу овог правилника, Именовано тело утврђује преостале опасности, односно заштитне мере (мере за отклањање опасности) са роковима за њихову примену, у складу са Прилогом 1 овог правилника.

Рокови за отклањање опасности из Прилога 1 овог правилника почињу да теку од дана када је обављен редовни преглед лифта. Примену одговарајућих мера за отклањања опасности обезбеђује власник лифта.

Именовано тело проверава да ли су испуњени безбедносни захтеви из ст. 2. и 3. овога члана.

Уколико преостале опасности из става 4. овог члана нису у датом року отклоњене или на одговарајући начин смањене, сматра се да нису испуњени захтеви из овог правилника, због чега Именовано тело може да стави лифт ван

употребе.

III. РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ПРЕГЛЕДИ ЛИФТОВА, ОДРЖАВАЊЕ ЛИФТОВА И СПАШАВАЊЕ ЛИЦА ИЗ ЛИФТОВА

Власник лифта

Члан 7.

Власник лифта обезбеђује редовни и ванредни преглед лифта, одржавање лифта, побољшање безбедности постојећих лифтова и спашавање лица из лифта.

Власник лифта обезбеђује безбедну употребу и одржавање лифта, као и спашавање лица из лифта, у складу са упутством за употребу, упутством за одржавање лифта, као и у складу са упутством за спашавање лица из лифта.

Редован преглед лифта

Члан 8.

Власник лифта обезбеђује редован преглед лифта.

Подносилац захтева за редован преглед лифта, поред власника лифта, може бити и одржавалац лифта или друго лице коме је од стране власника лифта писаним овлашћењем поверено обезбеђивање редовног прегледа лифта.

Редовни преглед лифта обавља се најмање једном годишње.

Редовни преглед лифта обавља Именовано тело.

Лице које обавља послове одржавања лифта учествује приликом редовног прегледа лифта.

На захтев Именованог тела за преглед лифта, власник лифта обезбеђује потребне услове за преглед.

Редовни преглед лифта обухвата све поступке који су потребни да се провери да ли:

– постојећи лифтови задовољавају захтеве из члана 6. овог правилника, као и да ли

– постојећи лифтови задовољавају битне захтеве прописа којим се уређују захтеви за стављање на тржиште лифтова и безбедносних компоненти лифтова.

У поступку редовног прегледа лифта проверава се:

- 1) исправан рад опреме за безбедност и заштиту;
- 2) исправност друге опреме која би могла да утиче на безбедност;
- 3) да ли су настале промене на лифту које могу да утичу на безбедност;
- 4) да ли су настале промене у окружењу које могу да утичу на безбедност;
- 5) да ли долази до промена код употребе лифта које могу да утичу на безбедност;
- 6) да ли се на лифту налазе све ознаке и упутства за употребу, одржавање и спашавање лица из лифта;
- 7) да ли су у књигу одржавања лифта уписане све промене настале од последњег редовног прегледа;
- 8) да ли су од последњег редовног прегледа уклоњени сви недостаци који су утврђени у Извештају о прегледу.

Именовано тело после обављеног прегледа лифта сачињава Извештај о прегледу лифта и доставља га подносиоцу захтева за редован преглед лифта. Извештај мора садржати све евентуалне недостатке/неусаглашености на лифту, рок за њихово отклањање, фотографије утврђених недостатака/неусаглашености са фотогенерисаним датумом извршеног прегледа, као и податке о пропису на основу којег је тај преглед извршен (назив прописа и број службеног гласила у коме је тај пропис објављен).

Подносилац захтева за преглед лифта, уколико није истовремено и власник лифта, доставља Извештај о прегледу лифта власнику лифта.

Власник лифта после достављеног Извештаја о прегледу предузима све потребне радње ради отклањања свих недостатака који су утврђени у Извештају о прегледу лифта.

Код првог редовног прегледа лифта Именовано тело за преглед лифта сваком лифту који прегледа додељује његов идентификациони број.

Идентификациони број из става 12. овог члана је трајан и ставља се од стране Именованог тела за преглед лифта на унутрашњу страну врата ормарића за управљање лифтом.

Именовано тело уписује идентификациони број лифта у књигу одржавања лифта.

Идентификациони број лифта има следећи формат:

Иххх	– YY	ZZZZ
број именованог тела	година именовања	број (0000-9999...)

Једном одређени идентификациони број лифта остаје непромењен, без обзира на промену Именованог тела које касније врши редован преглед тог лифта.

У књигу одржавања лифта Именовано тело за преглед лифта уписује датум обављеног прегледа лифта, назив тог тела, број лифта, као и да ли је дозвољена употреба лифта.

Након завршеног редовног прегледа лифта, Именовано тело поставља налепницу на видном месту у кабини лифта са својим идентификационим бројем и роком важења Извештаја о прегледу лифта сачињеног на основу спроведеног прегледа лифта.

Извештај о прегледу лифта се чува заједно с техничком документацијом лифта.

Ако лифт не испуњава захтеве из става 8. овога члана због недостатака наведених у Прилогу 2 – Недостаци који битно нарушавају безбедност корисника, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, а који битно нарушавају безбедност корисника, Именовано тело за преглед лифта привремено ставља лифт ван употребе (искључује погон лифта) и на видном месту (врата возног окна у главној станици) ставља ознаку да је лифт ван

употребе. Уколико Именовано тело уочи недостатак који није наведен у Прилогу 2 овог правилника и процени да такав недостатак такође битно нарушава безбедност корисника, може привремено ставити лифт ван употребе. Именовано тело о томе одмах обавештава надлежног инспектора, одржаваоца лифта и власника лифта.

Изузетно од става 19. овог члана, ако безбедност корисника лифта није битно нарушена, Именовано тело за преглед лифта може да дозволи рад лифта у одређеном временском периоду, за које време је власник лифта дужан да отклони све уочене недостатке.

Именовано тело за преглед лифта утврђује да ли су у остављеном року отклоњени сви недостаци.

Отклоњене недостатке потврђује одржавалац лифта у књизи одржавања лифта и о томе обавештава власника лифта и Именовано тело за преглед лифта.

Ако власник лифта не отклони недостатке у одређеном року, Именовано тело за преглед лифта о томе обавештава надлежног инспектора.

Док се не отклоне сви недостаци на лифту, власник лифта не може да промени Именовано тело за преглед лифта које је извршило редован преглед лифта и утврдило недостатке на лифту, нити да користи тај лифт у периоду до издавања извештаја Именованог тела којим се потврђује да су недостаци отклоњени.

Именовано тело чува записе и документацију о обављеном прегледу лифта, укључујући и документацију коју је доставио подносилац захтева, најмање 10 година од датума обављања прегледа лифта.

Одредбе ст. 19. до 25. овог члана примењују се и на ванредни преглед лифта.

Ванредни преглед лифта

Члан 9.

Ванредни преглед лифта обавља Именовано тело за преглед лифта.

Захтев за ванредни преглед доставља се Именованом телу за преглед лифта у писаном облику са податком о лицу које обавља послове одржавања лифта, разлогу ванредног прегледа лифта, као и податке о Именованом телу за преглед лифта које је извршило преглед лифта и по чијем Извештају о прегледу дошло до промене на лифту.

Подносилац захтева за ванредни преглед лифта, поред власника лифта, може бити и одржавалац лифта или друго лице коме је од стране власника лифта писаним овлашћењем поверено обезбеђивање ванредног прегледа лифта.

Лице које обавља послове одржавања лифта учествује приликом ванредног прегледа лифта.

Подносилац захтева за ванредни преглед лифта доставља Именованом телу за преглед лифта сву потребну документацију, пре прегледа лифта.

Ванредни преглед спроводи се у случају:

- 1) насталих основних промена на лифту или
- 2) стављања лифта у употребу после незгоде или
- 3) захтева власника лифта у случају квара на лифту или
- 4) захтева надлежног инспектора или
- 5) издавања негативног извештаја о прегледу лифта.

Уколико је Именовано тело издало негативан Извештај о прегледу лифта, ванредни преглед тог лифта обавља исто тело.

Ванредни преглед мора узети у обзир оцену ризика и мора да утврди да ли су испуњени сви битни захтеви за здравље и безбедност из правилника којим се уређују захтеви за стављање на тржиште лифтова и безбедносних компоненти лифтова, а у случају постојећих лифтова и да ли су испуњени захтеви из члана 6. овога правилника, у складу с обимом ванредног прегледа.

Именовано тело за преглед лифта сачињава Извештај о прегледу лифта и доставља га подносиоцу захтева за ванредни преглед лифта. Именовано тело уписује у књигу одржавања лифта датум када је преглед обављен, као и резултате прегледа.

Подносилац захтева за ванредни преглед лифта, уколико није истовремено и власник лифта, је дужан да Извештај о ванредном прегледу лифта достави власнику лифта.

Обим ванредног прегледа лифта одређује Именовано тело.

Основне промене на лифту

Члан 10.

Под основном променом на лифту сматрају се:

1) Промене:

- (1) називне брзине;
- (2) називне носивости;
- (3) тежине кабине и противтега;
- (4) висине дизања.

2) Промене или замене:

- (1) система управљања;
- (2) вођица;
- (3) типа врата (или додатно уграђивање једних или више врата или врата кабине);
- (4) погонског уређаја или погонске ужетњаче;
- (5) безбедносних компоненти из члана 4. овог правилника (замена уређаја за забрављивање врата возног окна истог типа не сматра се основном променом на лифту);
- (6) носећих средстава.

Уколико дође до основне промене на лифту, власник лифта је дужан да Именованом телу пре прегледа достави сву потребну документацију, укључујући и документацију која се односи на настале промене.

Одржавање лифта

Члан 11.

Власник лифта обезбеђује одржавање лифта.

Под одржавањем лифта сматра се предузимање свих потребних радњи и мера током века употребе лифта, ради обезбеђивања безбедног рада лифта и његових саставних делова, а нарочито преглед постројења лифта и контрола његовог рада према упутству за употребу и упутству за одржавање, отклањање утврђених недостатака, као и замена неисправних и оштећених саставних делова лифта.

За сваки лифт мора да постоји упутство за употребу, упутство за одржавање, као и упутство за спашавање лица из лифта.

Одржавалац лифта, приликом одржавања и спашавања лица, мора да се придржава упутстава из става 3. овог члана.

Ако за лифт нема упутстава из става 3 овог члана или ако су она непотпуна, власник лифта мора да прибави ова упутства од инсталатера лифта или обезбеди њихову израду или допуну.

Одржавалац лифта на видном месту у кабини поставља налепницу са подацима о одржаваоцу лифта.

Обим одржавања лифта

Члан 12.

Одржавање лифта обухвата, нарочито:

1) проверу исправности рада свих безбедносних уређаја, а нарочито рада безбедносних уређаја кочнице погонског уређаја, хватачког уређаја, граничника брзине, крајњих склопки, сигурносног вентила, одбојника, врата возног окна и забраве врата возног окна;

2) проверу ужади или ланаца, као и других носећих средстава и њихове везе с кабином и противтегом;

3) проверу вуче која се остварује силом трења;

4) проверу стања клипова, цилиндара и других делова хидрауличне инсталације код лифтова на хидраулични погон;

5) проверу изолације свих струјних кола и њихових веза с уземљењем;

6) проверу прикључака на громобранску инсталацију;

7) чишћење и подмазивање делова лифта;

8) проверу исправности рада лифта при вожњи од станице до станице уздуж возног окна у оба смера, као и при пристајању;

9) проверу нужних излаза;

10) проверу исправности погонских и управљачких уређаја лифта;

11) проверу да ли су на лифту настале промене које могу утицати на безбедност;

12) проверити да ли су у окружењу лифта настале промене које могу утицати на безбедност.

Одржавање лифта обавља се најмање једном месечно.

Код одржавања лифта морају да се без одлагања отклоне сви недостаци у раду лифта, а неисправни и оштећени делови лифта морају да се замене исправним деловима.

Ако се приликом одржавања лифта утврде неисправности које могу довести до опасног погонског стања, лифт се мора привремено ставити ван употребе (искључити погон лифта) док се утврђене неисправности не отклоне.

Послови одржавања лифта

Члан 13.

Одржавалац лифта:

1) сачињава план одржавања лифта;

2) обавља одржавање у складу са упутствима за одржавање и на основу Извештаја именованог тела за преглед лифта о обављеном редовном прегледу лифта;

3) одржава лифт тако да у току употребе задовољава захтеве из овог правилника;

4) привремено ставља лифт ван употребе (искључује погон лифта) у случају недостатака које није могуће одмах уклонити, а који представљају опасност за безбедност корисника, те обавештава власника о привременом стављању лифта ван употребе;

5) води књигу одржавања лифта;

6) обезбеђује потребне резервне делове за поправке и замене;

7) обавештава власника о потребним променама на лифтовима;

8) обавештава власника о потребним редовним прегледима лифта;

9) учествује у редовним и ванредним прегледима лифта;

10) обавља спашавање лица из лифта и без посебног захтева власника лифта.

Одржавалац лифта мора да буде упознат са свим упутствима из члана 7. овог правилника.

Ако се недостаци на лифту не могу уклонити одмах, одржавалац лифта о томе одмах обавештава власника лифта и такве недостатке констатује у књизи одржавања лифта.

Ако су недостаци из става 3. овог члана такви да онемогућавају безбедну употребу лифта, одржавалац лифта одмах привремено ставља ван употребе тај лифт и о томе обавештава власника лифта и Именовано тело за преглед

лифта.

Услови за одржаваоца лифта

Члан 14.

За обављање послова одржавања лифта одржавалац лифта мора да има:

- 1) најмање два запослена, стручно оспособљена лица са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова одржавања лифта;
- 2) потребну опрему за обављање послова одржавања лифта.

Услови за спашавање лица из лифта

Члан 15.

Спашавање лица из лифта обавља одржавалац лифта.

За време док траје спашавање лица из лифта, успоставља се контакт између лица које обавља спашавање (у даљем тексту: спасилачко особље) и лица у кабини лифта.

Ради обављања спашавања лица из лифта одржавалац лифта мора да:

- 1) располаже довољним бројем спасилачког особља у зависности од броја лифтова које одржава;
- 2) располаже одговарајућим превозним средством, односно да има другу могућност да благовремено стигне до објекта и лифта из кога се спашавају лица;
- 3) обезбеди да спасилачко особље, у најкраћем могућем времену од добијања позива за спашавање лица из лифта, буде у могућности да успостави контакт са лицима у кабини лифта;
- 4) обезбеди да спасилачко особље стигне до објекта и лифта из кога се врши спашавање лица, за време које не може бити дуже од 60 минута од добијања позива за спашавање лица из лифта, осим у случају ванредних околности које то онемогућавају (застој у саобраћају, поплава, отежани саобраћај због великих снежних падавина или неочишћеног снега са коловоза и сл.), као и у случају када седиште одржаваоца лифта није у месту у коме се налази објекат и лифт из кога се врши спашавање лица.

У случајевима из става 2. тачка 4) овог члана, одржавалац лифта мора да позове другог територијално најближег одржаваоца лифта.

Подаци о спашавању лица морају да се упишу у књигу одржавања лифта.

Књига одржавања лифта

Члан 16.

Сваки лифт мора да има књигу одржавања лифта. Књига одржавања лифта садржи:

- 1) опште податке о лифту, и то о:
 - (1) власнику лифта;
 - (2) месту уградње лифта;
 - (3) инсталатеру лифта;
 - (4) години уградње лифта;
 - (5) фабричком броју лифта;
- 2) основне податке о лифту, уколико су познати, и то о:
 - (1) врсти лифта;
 - (2) врсти погона лифта;
 - (3) називној носивости и брзини лифта;
 - (4) броју станица и ознаци главне станице;
 - (5) висини дизања, врсти електричне енергије и напона за струјна кола, као и податке о заштити од превисоког напона додира;
 - (6) пречнику ужади и погонске ужетњаче;
 - (7) пречнику клипа и цилиндра;
 - (8) техничким карактеристикама погонске машине и редуктора (снага, број обртаја, преносни однос);
 - (9) техничким карактеристикама погонског агрегата и хидрауличне инсталације (снага, број и пречник клипа и цилиндра/цилиндара);
- 3) податке о изменама општих података и основних карактеристика лифта;
- 4) податке о одржавању и искључивању лифта из употребе због неисправности, проверама лифта, о свакој интервенцији на лифту, односно о утврђеним недостацима и њиховом отклањању, као и замени делова лифта;
- 5) податке о одржаваоцу лифта;
- 6) идентификациони број лифта;
- 7) податке о лицу надлежном за спашавање лица из лифта.

IV. ЗАХТЕВИ ЗА ИМЕНОВАЊЕ ТЕЛА ЗА ПРЕГЛЕД ЛИФТОВА У УПОТРЕБИ

Именовано тело за преглед лифта у употреби

Члан 17.

Именовано тело за преглед лифта врши редовне и ванредне прегледе лифта и проверава да ли су испуњени посебни захтеви за побољшање безбедности постојећих лифтова из члана 6. овог правилника.

Именовано тело за преглед лифта именује се у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

Именовано тело за преглед лифта води евиденцију лифтова над којима је извршен редовни или ванредни преглед.

Именовано тело за преглед лифта које је извршило редовни и ванредни преглед лифта доставља другим Именованим телима за преглед лифта, надлежном инспектору и министарству надлежном за именовање тела за преглед лифтова, на захтев, информације о лифтовима и њиховим власницима код којих су прегледом утврђени недостаци, односно неисправност.

Информације из овог става, поред података о утврђеним недостацима, односно неисправностима садрже и податке о власнику неисправног лифта, адреси објекта у коме се тај лифт налази, фабричком број лифта и идентификационом броју лифта.

Именовано тело за преглед лифта доставља Извештај о прегледу лифта, са утврђеним недостацима подносиоцу захтева за преглед лифта.

Ако је поступак прегледа лифта започет од стране једног Именованог тела за преглед лифта, друго именовано тело за преглед лифта, у случају да располаже таквим информацијама, не може да прихвати нови захтев за преглед истог лифта.

Захтеви које мора да испуни тело за преглед лифта да би било именовано за преглед лифта у употреби

Члан 18.

Да би било именовано за обављање послова прегледа лифтова у употреби из овог правилника, тело за преглед лифта мора да испуни следеће захтеве:

1) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да има статус правног лица регистровано у Републици Србији.

2) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да буде независно од свих страна заинтересованих за резултате прегледа („трећа страна“) и независно од организације и производа које прегледа, тело за прегледе лифтова које је члан пословног или професионалног удружења које представља организације укључене у активности пројектовања, производње, снабдевања, склапања, коришћења или одржавања лифтова или безбедносних компоненти чију усаглашеност оцењује, може бити именовано под условом да докаже своју независност и одсуство сукоба интереса.

3) Тело за прегледе лифтова у употреби, његов директор, односно чланови извршног одбора директора, извршни директори или чланови надзорног одбора и сл. тог тела (у даљем тексту: највише руководство), као и запослена и друга лица ангажована за спровођење активности прегледа лифтова (у даљем тексту: особље) не смеју да буду пројектанти, произвођачи, испоручиоци, инсталатери, купци, корисници или одржаваоци лифтова и безбедносних компоненти за лифтове чију усаглашеност оцењују, нити смеју да буду заступници било које од тих страна, чиме се не доводи у питање употреба прегледаних лифтова неопходних за рад тог тела или употреба лифтова за сопствене потребе.

4) Највише руководство тела за прегледе лифтова у употреби, као и његово особље не смеју да буду директно укључени у активности пројектовања, производње, испоруке, инсталирања, коришћења или одржавања предметних лифтова или безбедносних компоненти за лифтове, нити да буду заступници било које стране укључене у те активности, нити смеју да спроводе активности које би могле да утичу на њихово просуђивање и интегритет у вези са пословима прегледа за које су именована.

5) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да обезбеди да активности његових подизвођача не угрожавају поверљивост, објективност и непристрасност у спровођењу активности прегледа лифтова.

6) Тело за прегледе лифтова у употреби и његово особље дужно је да спроводи активности прегледа лифтова са највишим степеном професионалног интегритета и са неопходном техничком компетентношћу у одређеној области и не сме да буде изложено било каквим притисцима или другим разлозима и утицајима, посебно финансијским, који би могли да утичу на доношење одлуке и резултате спроведених активности прегледа лифтова, нарочито од стране лица или група лица које су заинтересоване за резултате тих активности.

7) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да буде компетентно за спровођење активности прегледа лифтова у складу са поступком прегледа за који тражи именовање.

8) За сваки поступак прегледа лифта, за које тело за преглед лифта у употреби тражи именовање, то тело, и пре и после именовања, мора да има на располагању:

(1) особље са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова прегледа лифтова;

(2) описе процедура у складу са којима се спроводи преглед лифта, при чему мора да:

– обезбеди транспарентност,

– обезбеди старање о истоветној примени тих процедура,

– има и примењује правила и процедуре којима су јасно разграничене активности прегледа лифтова које спроводи у својству именованог тела и активности које спроводи у другом својству или било које друге активности,

– има и примењује одговарајућу процедуру којом је уредило поступак одлучивања по приговорима на рад тог тела и донете одлуке.

9) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да располаже свим неопходним средствима како би могло да, на одговарајући начин, обавља техничке и административне послове у вези са активностима прегледа лифтова, као и да има приступ свој неопходној опреми.

10) Особље задужено за обављање послова прегледа лифтова у употреби, мора да има и:

(1) одговарајуће стручно-техничко образовање и радно искуство, односно одговарајућу техничку и стручну обуку која обухвата све активности прегледа лифтова у вези са којима је тело именовано;

(2) одговарајуће познавање захтева за прегледе које спроводи и овлашћење за обављање тих прегледа;

(3) одговарајуће познавање и разумевање битних захтева и релевантних српских стандарда из правилника којим су уређени захтеви за стављање на тржиште лифтова и безбедносних компоненти, као и захтеве закона којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописа који су донети на основу тог закона;

(4) способност припреме записа и извештаја о извршеним активностима прегледа лифтова у употреби у складу са овим правилником.

11) Непристрасност тела за прегледе лифтова у употреби, односно његовог највишег руководства и особља које спроводи активности прегледа лифтова мора да буде гарантована, а зараде, накнаде, односно награде особља које спроводи активности прегледа лифтова не смеју да зависе од броја обављених прегледа, нити од резултата таквих прегледа.

12) Тело за прегледе лифтова у употреби мора да има закључен уговор о осигурању од одговорности за штету од професионалне делатности.

13) Тело за прегледе лифтова у употреби и његово особље морају да поштују поверљивост података и информација у вези са прегледима лифтова, у складу са законом, овим се не доводе у питање обавезе које тело за прегледе лифтова има према надлежним органима, док се права својине штите у складу са законом.

14) Тело за прегледе лифтова мора да испуни и захтеве српског стандарда SRPS ISO IEC 17020, као и да има у радном односу или на други начин ангажовано особље, и то најмање једног:

(1) дипломираног инжењера електротехничке или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и испитивања лифтова, за руковођење пословима прегледа и/или испитивања лифта;

(2) дипломираног инжењера електротехничке или машинске струке са најмање три године радног искуства или инжењера електротехничке, или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и/или испитивања лифта;

(3) лице са завршеним средњим стручним образовањем у звању техничара електротехничке или машинске струке са најмање пет година радног искуства на пословима прегледа и испитивања лифтова.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Тела за прегледе лифтова у употреби, која су именована у складу са Правилником о прегледима лифтова у употреби („Службени гласник РС”, број 15/17), обављају послове прегледа лифтова у складу са овим правилником, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником.

Тела за прегледе лифтова из става 1. овог члана, могу да органу надлежном за именовање поднесу захтев за именовање у складу са овим правилником најкасније три месеца од дана његовог ступања на снагу.

Тела за прегледе лифтова из става 1. овог члана, која не поднесу захтев за именовање у року из става 2. овог члана, односно тела за прегледе лифтова за која орган надлежан за именовање, по поднетом захтеву, утврди да не испуњавају захтеве из овог правилника, неће моћи да обављају послове прегледа лифтова као именована тела у складу са овим правилником.

Извештаји о прегледу лифта који су, до дана ступања на снагу овог правилника, тела из става 1. овог члана издала са роком важења, важе до истека рока на који су издати.

Члан 20.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о прегледима лифтова у употреби („Службени гласник РС”, број 15/17).

Члан 21.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 002414688 2024 10810 007 003 012 001

У Београду, 20. децембра 2024. године

Министар,

Адријана Месаровић, с.р.

Прилог 1

Контролна листа безбедносних захтева

Р.бр.	Проверити	Захтев испуњен?	Ниво приоритета	Рок за спровођење заштитних мера	Заштитне мере (мере за смањење ризика)	Напомена
Кабина, противтег и балансни терет						
1	Да ли врата возног окна имају перфорације?	☐ Да ☐ Не	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити врата возног окна у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3.1.2	Предлог решења уз сагласност надлежног Завода за заштиту

		☐ НП				споменика културе
2	Да ли кабинска врата имају перфорације (тзв. "шаргитер" врата)?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити кабинска врата у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3.1.2	
3	Да ли лифт има уграђена кабинска врата?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	1. Уградити аутоматска врата кабине у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3 или 2. Уградити ручно закретна врата кабине у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3 Ако се у кабинџ поред пратиоца не превозе особе (теретни лифтови са пратиоцем), на улазу у кабину таквог лифта се може уместо кабинских врата уградити светлосна завеса.	Уколико има корисника лифта у инвалидским колицима дозвољена је: – уградња кључне кутије за премоштавање контакта кабинских врата којим се омогућава вожња лифта са отвореним кабинским вратима или – уградња фото завесе
4	Да ли је носивост лифта одређена према површини пода кабине?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Низак	Након извођења значајних измена на лифту	1. Ускладити однос површине пода кабине и називне носивости лифта у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.4.2	Уколико се не мења рам кабине дозвољена је уградња ваге
5	Да ли је на улазу у кабину уграђен заштитни уређај (нпр фотоелектрични уређај и сл.) за поновно покретање отварања аутоматских врата кабине и аутоматских врата возног окна у случају уласка/изласка особе током операције затварања врата?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити уређај у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3.6.2.2.1 б)	
6	Да ли је на улазу у кабину уграђен заштитни уређај за ограничавање силе (мах 150 N) потребне за спречавање затварања аутоматских кабинских и аутоматских врата возног окна?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити уређај у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.3.6.2.2.1 с) и d)	
Систем вешања, компензација и заштита од прекомерне брзине						
7	Да ли је на лифту уграђен уређај за контролу преоптерећења кабине?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Низак	Након извођења значајних измена на лифту	Уградити уређај за спречавање преоптерећења кабине у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.12.1.2	

8	Да ли је на лифту уграђен заштитни уређај против неконтролисаног кретања кабине у смеру према горе (електрични лифтови)?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Средњи	Након извођења основних промена на лифту	Уградити заштиту против неконтролисаног кретања кабине у смеру према горе у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.6.6	Обавити приликом основних промена везане опреме или значајних измена на лифту
9	Да ли је на лифту уграђен заштитни уређај против неконтролисаног кретања кабине са отвореним вратима?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити заштиту против неконтролисаног кретања кабине са отвореним вратима у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.6.7	Обавити приликом значајних измена на лифту
Погонска машина						
10	Да ли је омогућено покретање лифта у случају нужде (нпр. нестанка електричне енергије)?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити уређај за покретање лифтова у нужди у складу са SRPS EN 81-20:2014 тач. 5.9.3.9	
11	Да ли је на лифту уграђен уређај за контролу ниског притиска (код хидрауличних лифтова)?	☐ Да ☐ Не ☐ НП	Средњи	Након извођења основних промена на лифту	Уградити уређај за контролу ниског притиска у цилиндру у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.9.3.9.1.5	Обавити приликом основних промена везане опреме или значајних измена на лифту
Електричне инсталације и уређаји						
12	Да ли је на лифту уграђена заштита од директног додира делова под напоном (IP2x)?	☐ Да ☐ Не	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	1. Уградити електро опрему са кућиштима у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.10.1.2.2 осигуравајући ниво заштите од најмање IP2x и 2. Поставити ознаке опасности од електричног удара уз сву електричну опрему на којој се може појавити опасан напон и 3. Поставити знак упозорења особљу одржаваоца да код групног управљања, још може бити присутан напон када се искључи главни довод појединог управљачког	

Заштита од електричних кварова, управљање, приоритети						
13	Да ли је на лифту уграђен уређај за алармирање у случају нужде (нпр. нестанка електричне енергије)?	☐ Да ☐ Не	Висок	Најкасније до 1. јануара 2030. године	Уградити уређај за алармирање у нужди у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.12.3.1 (SRPS EN 81-28)	Обавити приликом основних промена везане опреме или значајних измена на лифту
14	Да ли је на лифту уграђен уређај за омогућавање директне комуникације између кабине и машинске просторије?	☐ Да ☐ Не	Средњи	Након извођења основних промена на лифту	Уградити комуникацијски уређај у складу са SRPS EN 81-20:2020 тач. 5.12.3.2	Спровести код удаљених машинских просторија хидрауличних лифтова или висина дизања преко 30 m

Прилог 2

Недостаци који битно нарушавају безбедност корисника

Редни број	Опис недостатка
	Машинска просторија
1.	У машинској просторији се налазе предмети које не спадају у лифтовску опрему у мери у којој је угрожен рад лифта и безбедност корисника/одржаваоца лифта.
2.	Машинска просторија није закључана
Погонска машина и кочница	
3.	Кочионе облоге су потпуно истрошене
4.	Зазор у погонској групи, мерено на ободу спојнице, већи је од 80 mm
5.	Проклизавање кочнице погонске машине веће је од 200 mm
6.	Кочница се „отвара“ ако је једна фаза у прекиду
Носећа средства	
7.	Истрошени су канали погонске ужетњаче
8.	Преносна (помоћна) ролна (ужетњача) се не окреће у току вожње
9.	Вучна ужад су истрошена преко дозвољених граница (пукао струк или превише испуцаних нити)
10.	Вучни ланци су истрошени
11.	Долази до заклињавања вучних ужади у жљебовима погонске ужетњаче
12.	Проклизавање вучне ужади у жљебовима погонске ужетњаче веће је од 30 mm
13.	Изведба ужних затварача не осигурава сигурно вешање кабине или противтега
14.	Недостаје одговарајући број носећих ужади
Возно окно	
15.	Постоји оштећење у зидовима возног окна у облику непрописног отвора
16.	Деформисана је конструкција возног окна
17.	Возно окно није ограђено у складу са прописима и представља опасност за безбедност корисника
18.	Врата за приступ у јаму возног окна није могуће закључати
19.	Разбијено је стакло на конструкцији возног окна – постоји опасност дохвата покретних делова лифта
20.	У јами возног окна има воде тако да су поједини делови постројења испод нивоа воде
21.	Неисправне крајње склопке
Врата возног окна	
22.	Забрава врата возног окна не задовољава битне захтеве Правилника о безбедности лифтова
23.	Разбијено је стакло на контролном отвору врата возног окна

24.	Зазори између аутоматских крила врата, врата и оквира су већи од дозвољених
Кабина лифта	
25.	Разбијено је стакло на контролном отвору кабинских врата
26.	Разбијена је стаклена испуна страница кабине
27.	Недостају врата кабине на улазу/улазима у кабину путничких и путничко теретних лифтова (након 1. јануара 2030. године)
28.	Фотоелектрични уређај у кабинџ није у функцији (за лифтове за превоз терета с пратиоцем без кабинских врата)
29.	Склопка СТОП у кабинџ није у функцији (за лифтове за превоз терета с пратиоцем без кабинских врата)
30.	Хватачки уређај није у функцији
31.	Граничник брзине не може активирати хватачки уређај
32.	Неисправни контакти кабинских врата (лифт се креће са отвореним кабинским вратима)
Противтег	
33.	Вођење противтега није изведено на безбедан начин
34.	Постоји могућност испадања елемената за оптерећење противтега из рама противтега
Директни и индиректни додир делова под напоном	
35.	Постоји опасност од директног и индиректног додира делова под напоном